

Značaj selekcije za digitalizaciju periodične građe

The Significance of Selection for Digitalization of Periodicals

Irena Pejić

Knjižnica Katoličkog bogoslovnog fakulteta
u Sarajevu
Sarajevo, Bosna i Hercegovina
irenapejic@ymail.com

Sažetak

Cilj rada je ukazati na kompleksnost odabira tiskane periodike pri procesu digitaliziranja. Nastoji se aktualizirati potreba sustavnih analiza ove vrste građe pri njenom razmatranju za prijenos u digitalni oblik. U radu su ponuđeni elementi i redoslijed njihovog sprovođenja kroz preporuku analize pri selekciji tiskane periodike. Preporuke se oslanjaju na praktični primjer provođenja ovakve strukture u visokoškolskoj knjižnici.

Ključne riječi: *Digitalizacija, odabir/selekcija, periodika*

Abstract

The paper draws attention to the complexity of selecting the printed periodicals upon digitalization process. It emphasizes the need for systematic analysis of this sort of materials upon consideration for digital storage. The paper offers elements and their sequence through recommendation of analysis upon selection of printed periodicals. Recommendations rely on practical example of conducting this kind of structure in University Library.

Keywords: *Digitalization, selection, periodicals*

Potreba za selekcijom

Današnji znanstveni diskurs se skoro u potpunosti odvija kroz digitalno okruženje koje nudi mnoge olakšice i nove mogućnosti ali i zahtijeva nova pravila. Nova pravila podrazumijevaju prihvaćanje drugačije organizacije i savladavanje novih praksi koje se temelje na digitalizaciji kao sredstvu povezivanja

informacija i korisnika u svijetu digitalne kulture¹. Pravila donedavnih načina istraživanja i komuniciranja se mijenjaju, što je svima do sada u potpunosti jasno, prihvatljivo, čak što više i poželjno. Međutim, problem nastaje kada se u digitalnu sferu ulazi bez modulacije pravila analognog načina tretiranja građe i kada se dosadašnje navike direktno primjenjuju u novom, drugačijem okruženju. Time, olakšice i napredak „novog“ nisu u prvome planu, već problemi s kojim se suočava „staro“ bez prethodne pripreme i mogućnosti za prilagođavanje. Obzirom da se digitalna kultura munjevito razvija, svakim je danom jasnije kako novi načini nose pored dobrih i loše elemente te da bi morala postojati svijest kako svaka prednost i olakšica pored savladavanja praktičnih vještina impliciraju jedan novi splet etičkih i zakonskih pitanja. Tiskana periodika se na tom polju eksplicitno suočava ponajviše s pitanjima autorskih i srodnih prava te pitanjem dugoročne zaštite. Pri izgradnji digitalnih periodičnih repozitorija na osnovu tiskanih originala potrebno je jasno promišljati o činjenici da postoji znanstvena literatura (uz dio lijepe književnosti) koja nije prikladna za digitaliziranje te je najbolje koristiti ju u tiskanom obliku.² Da bi se interaktivnost i informacijski intenzitet kao atributi digitalnog oblika iskoristili na pravi način sadržaji kojim se pripisuju trebali bi biti na pravome mjestu, tačnije, trebali bi biti prepoznatljivi i upotrebljivi korisnicima zbog kojih se stvaraju. Takvo što podrazumijeva pažljiv odabir i organiziranje tiskane građe još prije prenošenja u digitalni oblik. Selektivni pristup tiskanoj periodici pri razmatranju za digitaliziranje ne samo da je poželjan već je i nužan. S jedne strane na taj način se izbjegava dodatno zagušivanje digitalnog znanstvenog prostora u kojem se sve teže snalaziti. Također, s druge strane, izbjegava se ulaganje u prazno, tj. ulaganje u sadržaje koji se neće koristiti, koji su već digitalizirani ili koji ne bi zadovoljili svrhu postojanja digitalnog

1 Usp. Šojat-Bikić, Maja. Baštinski pristup digitalizaciji povijesnih novina: od povijesnih novina do digitalne zbirke sadržaja // Medijska istraživanja 12, 2 (2006), str. 20.

2 Usp. Gorman, Michael. Postojana knjižnica: tehnologija, tradicija i potraga za ravnotežom. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2006. Str. 107.

surogata. Tehnologija pored prednosti donosi u struku i mane, zbog čega se mora promisliti koje privilegije će građa dobiti prelaskom u novi oblik i na koji će se način one odraziti na krajnje korisnike. Iako nije jedina karika nastanka i korištenja kvalitetnih digitalnih sadržaja, te se izdvajaju i ostale kao: svestrana i dugoročna analiza korisničkih parametara, ostvarivanje boljih pretraživača i sl., selekcijom se olakšavaju sva daljnja ulaganja i napor. Ona udaljava društvo od apokaliptičnih vizija u kojima je sve digitalizirano, ali nije dostupno niti čitljivo.³

Značaj periodične građe

Periodika predstavlja iznimno važan izvor za istraživanja različitih područja. Zahtjevi za ovom vrstom građe prema parametru potraživanja primarnih korisnika visokoškolskih knjižnica (studenta i profesora fakulteta) mogu se izjednačiti s knjižnom građom. Znanstveni radovi domaćih i međunarodnih naslova sadržani su u preporučenoj ali i obaveznoj literaturi pripremanja ispita, seminarskih i diplomskih radova. Pored znanstvenih radova i primarnih korisnika, fond periodike zanimljiv je poradi naslova stare periodike i istraživača iz raznih dijelova svijeta. Ova građa privlači korisnike najraznovrsnijih profila za koje predstavlja najiscrpniji izvor različitih tematskih cjelina. Ukupni korisnici (primarni ali i vanjski članovi) često su suočeni s različitim problemima pri korištenju ove vrste građe. Pored prostornog ograničenja, tačnije vezanosti za prostorije čitaonica, istraživači ukazuju na otežano pretraživanje uslijed nepostojanja sadržaja starih novina i analitičke obrade, te na problem nemogućnosti kopiranja koja je postavljena kao vid zaštite originala od daljnjih fizičkih uništenja.

Uz pretpostavku da bi se dio problema vezanih za korištenje periodike riješio nastankom digitalnog oblika, dolazi se do problema kako izabrati naslove koji bi se digitalizirali najprije. Dolazi se do problema prioritizacije naslova. Iako bi optimalno rješenje bilo postojanje ukupnog periodičnog fonda usporedo u tiskanoj i u digitalnoj formi, takvo što nije izvodivo u najvećem broju visokoškolskih knjižnica. Razlog tomu su ponajprije financije. Prvenstveno financije vezane za sam proces prenošenja i održavanja digitalnog oblika. Uz još veći problem nemogućnosti kvalitetnog označavanja i analitičke obrade cjelokupnog periodičnog fonda odjedanput, potreba za izborom prioriteta i sustavnom organizacijom građe dio po dio, postaje imperativ.

S gledišta selekcije (pri razmatranjima građe za digi-

3 O mogućnostima razvoja web arhiva više možete čitati u knjizi Meyer, Erik T.; Thomas, Arthur; Schroeder, Ralph. Web archives: the future. Dostupno na: <http://www.scribd.com/doc/104443210/Digital-Archives-Guide> (19.10.2013.)

taliziranje) ova vrsta građe predstavlja veći izazov od neperiodične građe. Karakteristike vezane za način izlaženja i formalnu ali i sadržajnu obradu utjecale su na kompleksnost analiza koje je potrebno provesti. Prije svega, činjenica da izlazi kroz duži vremenski period (ponekada začeci jednog naslova mogu sezati u drugo stoljeće) podrazumijeva opsežnije analize. Obzirom na periodičnost izlaženja postoji mogućnost izmjena naslova, podnaslova, uredništva, izdavača ali i same učestalosti izlaženja. Promjene idu do mjere potpune izmjene istog naslova kroz nekoliko godišta te izmjene koje variraju ne od godišta do godišta, već i od broja do broja istog naslova. Također, pored navedenog tu su i sadržajne raznolikosti. Takve mogućnosti pored dužeg vremenskog parametra, zahtijevaju automatski i veća sredstva, brojnije ljudstvo (stručna lica), a što izravno utječe na organiziranje selekcije. Element kompletiranosti je najočigledniji kada je riječ o razlikama u odnosu na neperiodičnu građu. Na koji način će se nekompletiranost odraziti na prioritiziranje određenog naslova (u određenom trenutku) zavisi od cilja i plana digitalizacije.

Elementi selekcije

Kompleksnost selekcije periodike je uvjetovana ne samo tehničkim i financijskim faktorima, koji su danas najupečatljiviji, u mnogo većoj mjeri određena je vrijednošću razmatrane građe, vrstom institucije a time i ciljem planiranja i provođenja digitalizacije, vrstom i stanjem građe, ali i načinom na koji se razmatrani materijal planira organizirati i distribuirati.⁴ Smisao digitaliziranja uopće trebao bi biti stvaranje pretraživih i upotrebljivih digitalnih sadržaja i njihovo očuvanje za buduća istraživanja u vidu trajnih repozitorija. Uslijed specifičnosti koje karakteriziraju ovu vrstu građe: opsežnost, promjenjivost tematskih cjelina, raznovrsnost forma i sl., preporučuje se pristup kroz višestruke analize.

Selekcija periodične građe je uvjetovana elementima koje je moguće sagledati kroz podjelu na unutarnje i vanjske. Unutarnji elementi odnose se na analize, tačnije na rezultate analiza faktora koji se pripisuju samoj građi. Takve analize podrazumijevaju razmatranja stanja građe što se odnosi na stupanj fizičke spremnosti i mogućnost da se proces prenošenja u digitalni oblik provede bez i najmanjeg trajnog oštećenja originala. Unutrašnji element jeste i vrijednost građe. Element vrijednosti nije jednostavno odrediti. Jer, iako jedan naslov na osnovu artefaktne vrijednosti koju ima sam po sebi ostaje podjednako vrijedan u različitim institucijama, njegova informacijska i/ili

4 Usp. Ayris, Paul. Guidance for Selecting Materials for Digitisation. Dostupno na: eprints.ucl.ac.uk/492/01/paul_ayris3.pdf (10.8.2012.)

administrativna vrijednost mogu varirati. Jedan od načina određivanja vrijednosti sastoji se u zbrajanju šest pojedinačnih vrsta vrijednosti⁵, pri čemu se vrednijim za određenu ustanovu u određenom trenutku (u kontekstu potrebe nastanka digitalnog oblika) smatra naslov s većom ukupnom vrijednošću.

Vanjski elementi bi u ovakvoj podjeli podrazumijevali način i učestalost korištenja, analizu kompletnosti godišta jednog naslova, brojnost i kvalitet metapodataka koji su na raspolaganju za određeni naslov itd. Bez obzira da li se radi o unutarnjim ili vanjskim elementima, preporučuje se definirati ih na početku, pri predlaganju i razmatranju tiskane periodike za proces digitaliziranja. Definiranje takvih elemenata podrazumijeva određenje njihove brojnosti i stupanja do kojeg će se analize vršiti, što je određeno ciljem koji se nastoji postići prenošenjem tiskanog u digitalni oblik. Analize prati niz kompariranja dobivenih rezultata. Moguće je uočiti da je pri formuliranju redoslijeda postupaka selekcije cilj digitaliziranja temelj raspodjele i vrednovanja elemenata selekcije. Njegovo jasno, ne nužno i jedinstveno definiranje, vezano je uz sve kasnije analize te prethodi svim poredbama. Kako bi ciljevi trebali u visokoškolskim knjižnicama biti usko vezani za razloge zbog kojih se smatra da je analogni oblik (nakon procjene pojedinih karakteristika) nedovoljan i kao takav nefunkcionalan za studente (korisnike) određenje cilja/ciljeva oslanja se na problem koji se javlja pri korištenju građe i rukovanju njome. Oslanja se u smislu da njegovo definiranje proizilazi te je sadržano u rješavanju problema.

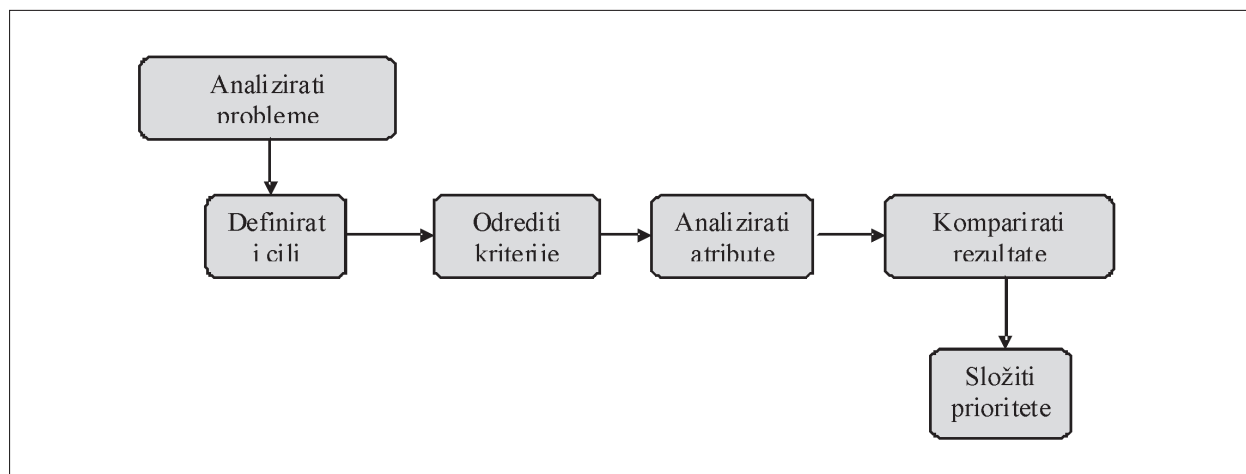
Pored problema i cilja/ciljeva, kroz selekciju govori se i o kriterijima, te o atributima koji se razmatraju i/ili analiziraju. Iako su usko vezani, ciljeve, kriterije i attribute (karakteristike) potrebno je razgraničiti i uočiti ovisnost kriterija o cilju, te razliku poimanja kriterija i atributa. Premda se kriteriji i atributi odnose na ista definiranja (vrijednost, fizičko stanje...) moguće je razlučiti sljedeću distinkciju. O kriterijima se govori na samom početku selekcije, kada nisu poznate pojedinačne „osobine“ građe koja se razmatra tijekom odabira. Oni ne referiraju na periodične na-

slave svaki zasebno. Dok se u trenutku kada započinje kompariranje prednosti i mana konkretne građe govori o karakteristikama ili atributima pojedinih naslova. Kriteriji se definiraju, dok se atributi analiziraju i uspoređuju. Kriteriji ovise o cilju digitaliziranja, dok su atributi određeni isključivo naslovima kojim pripadaju.

Utvrđeni cilj je važna postavka prema kojoj se usmjeravaju svi kriteriji. Oni se odnose na definiranje određenih uvjeta koje mora zadovoljavati razmatrana građa prilikom najranije faze upoznavanja s njom. Određivanje kriterija, zapravo, prethodi procjenjivanju pojedinih atributa zasebnih periodičnih naslova, te je moguće uočiti logički niz koji se preporučuje pri odabiru prioritetne građe periodičnog fonda pri razmatranjima za digitaliziranje. Niz kreće od definiranja problema. Kako se u visokoškolskim knjižnicama radi o specifičnoj vrsti korisnika, koji su primarno studenti i profesori određenog fakulteta, njihovi zahtjevi su u najvećoj mjeri određeni jasnim upitima i potraživanjem odgovora na prethodno promišljene teme. Prema kategorijama korisnika periodike koju je moguće razlučiti⁶ korisnici visokoškolskih knjižnica pripadaju skupini (kategorija 1) korisnika koji periodiku koriste s prethodno tačno utvrđenim ciljem. Obzirom da njihovi zahtjevi nisu vođeni zabavom, niti motivirani relaksacijom, već najčešće strogo usmjereni problematikom i traženjem striktnih odgovora, moguće je pretpostaviti da će digitalni oblik biti korišten više od tiskanog originala. Razlog tomu su mogućnosti i višestruke prednosti digitalnog u odnosu na tiskani oblik za ovu vrstu korisničkih zahtjeva, što predstavlja jedan od osnovnih poticaja potrebe za dubljom analizom načina korištenja ove vrste građe. Pri analizi problema u slučaju ove vrste knjižnica preporučuju se ankete koje će pokazati što je veći a što manji problem pri služenju periodikom u datom trenutku. Ukoliko bi se o određenoj knjižnici korisnici izjasnili da je korištenje periodike optimalno, potreba za daljnjim prioritetiziranjem ove vrste građe u toj ustanovi bila bi znatno umanjena. S pretpostavkom da periodika nije u većini visokoškolskih knjižnica optimalno dostupna niti analitički obrađena, problemi u praksi će postojati, a njihovo definiranje i rangi-

5 Autor Hrvoje Stančić navodi razlikovanje 6 vrsta vrijednosti: *Informacijska vrijednost* odnosi se na gradivo čiji je sadržaj izravno vezan uz cilj koji institucija želi postići projektom digitalizacije. *Administrativna vrijednost* je ona koja se koristi za redovito poslovanje institucije. *Artefaktna ili stvarana vrijednost* je ona koju ima gradivo samo po sebi, zbog materijala od kojeg je napravljeno, veličine, unikatnosti ili čega drugoga. *Pridružena vrijednost* se odnosi na gradivo koje se povezuje s istaknutim osobama, mjestima slavnih događanja, poznatim grupama i udruženjima itd. *Dokazna* je vrijednost onog gradiva koje može poslužiti kao pravni ili povijesni dokaz nekog događanja. *Novčana vrijednost* je ona koju bi gradivo postiglo na tržištu i koja se mijenja ovisno o stanju na njemu. (Više čitati u djelu: Stančić, Hrvoje. Digitalizacija. Zagreb: Zavod za informacione studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta, 2009. str. 21)

6 Prema analizi autora C. Flaviána i R. Gurrea korisnike (čitatelje) periodike moguće je sagledati kroz 4 kategorije koje su usklađene s vrstama potreba samih korisnika: kategorija 1 su korisnici koji traže tačno definiran podatak – imaju određeni zahtjev; kategorija 2 su korisnici koji svakodnevno prate tisak, no koje interesiraju samo aktualne vijesti; kategorija 3 su oni koji čitaju bez većih ambicija i uopće zahtjeva za određenom informacijom – koji čitaju da bi se relaksirali; te na kraju, kao četvrta kategorija, izdvojeni su oni koji čitaju redovito ali iz navike, također bez posebnih potraživanja. (Više čitati u: Flavián, Carlos; Gurrea, Raquel. Digital Versus Traditional Newspaper Influences on Perceives Substitutability // International Journal of Market Research 51, 5 (2009), str. 638.)

ranje omogućit će dalje korake. Jasno definiran cilj/ciljevi (u većini slučajeva dobre prakse ciljevi digitaliziranja periodike su višestruki)⁷ koji predstavljaju rješenje definiranih problema, nadalje zahtijevaju određenje kriterija koji će se razmatrati. Broj i stupanj ovih kriterija, kako je već pomenuto, uvjetovan je pored ciljem i vrstom institucije koja građu skladišti kao i njenim dugoročnim ciljevima djelovanja. Visokoškolske knjižnice bi trebale biti fokusirane na osiguranje bolje, brže i lakše dostupnosti građi koja se potražuje, te se u slučaju ovih vrsta knjižnica preporučuje razmatranje 7 kriterija: učestalosti korištenja građe, autorskog prava, vrijednosti građe, stupnja identifikacije s institucijom kojoj građa pripada/koja poduzima i ulaže u digitaliziranje, stupnja zanimanja za istom u budućnosti te brojnosti i kvalitete metapodataka. Da li će se svi kriteriji analizirati podjednako iscrpnim istraživanjima ovisi, kako je već rečeno, o cilju koji se nastoji ostvariti. Uvijek je važno je znati što je cilj digitaliziranja, jer razlog zašto se digitalizacija želi sprovesti određuje „težinu“ pojedinih elemenata za analize. Radi se o činjenici da će u različitim projektima različiti elementi biti važniji (u tom smislu teži, s većom težinskom vrijednošću) naspram drugih obzirom na različito definiran cilj. Ukoliko bi primarni cilj bio sadržajna objedinjenost, element kompletnosti imao bi veći težinski faktor od ostalih, koji ne bi ipak bili zanemareni. Ukoliko je prvi cilj bolja dostupnost građi koja se koristi, prvi kriterij koji će omogućiti lakše snalaženje jer će se njime iz daljnjih razmatranja isključiti naslovi koji se ne koriste, jeste kriterij učestalosti korištenja. Korisno je stoga krenuti

⁷ Moguće je navesti mnoge važne i jednako vrijedne razloge za digitaliziranje građe, no, predlaže se da bi fundamentalni i najvažniji razlog trebao biti omogućavanje budućim generacijama da svoje odluke temelje na najboljim dostupnim informacijama (što u radu Finding a Future for digital Cultural Heritage Resources Using Contextual Information Frameworks ističe autor Gavin McCarthy, str. 357.) Kada je riječ o periodici ciljevi su najčešće višestruki, pri čemu se izdvajaju četiri osnovna: veća dostupnost, bolja pretraživost, sadržajna zaokruženost te zaštita izvornika. Oni mogu biti prošireni varijacijama potreba institucija koje pokreću digitaliziranje.

od početnih kriterija koji omogućavaju isključivanje većeg dijela građe, te na taj način olakšavaju analize jer se operira s manjim brojem naslova (s kojima se rade analize). Pri tome bi početni kriteriji bili vrednovani opet na osnovu cilja koji se definirao. Ukoliko je cilj definiran na malopredašnji način (bolja dostupnost građi koja se koristi) za takve – primarne kriterije, pored učestalosti korištenja, preporučeno je razmotriti stupanj oštećenja (fizičko stanje građe) te ranije, usporedne ali i skoro planirane projekte digitaliziranja periodike (s ciljem izbjegavanja redundance i izbjegavanja ulaganja u identične projekte). Ova tri kriterija mogu se posmatrati kao predkriteriji. Sagledavanjem rezultata ovakvih analiza došlo bi se do naslova koje je moguće izuzeti iz daljnjih koraka što olakšava i skraćuje postupke koji slijede. Takvi postupci odnose se na vrednovanje i poređenje pomenutih sedam kriterija za svaki naslov posebno, koji se kada se vezuju za pojedinačni naslov posmatraju kao atributi (karakteristike) konkretne građe. Na osnovu metode koja se izabere⁸ rezultati dobiveni vrednovanjem pojedinačnih atributa mogu se posložiti po prioritetnosti.

U ovome radu u veoma kratkim crtama istaknuti su koraci i elementi koje je potrebno aktualizirati pri odlučivanju i izboru prioriteta periodike za digitaliziranje. Shema koja se želi ponuditi s ciljem olakšavanja ovih koraka pojednostavljeno bi izgledala ovako:

Umjesto zaključka

Ovakav način pristupanju digitalizaciji tiskane periodike omogućava nastanak organiziranih digitalnih repozitorija koji će biti uspješno korišteni te koji će kao takvi uspjeti zadovoljiti svekolike zahtjeve različitih korisnika. Mogućnosti koje nudi elektronski oblik dokumenta i prisutnost na internetu su svakako višestruke, ali samo pod uvjetom da je građa dobro

⁸ Jedna od preporučenih metoda je vrsta višeatributivnog vrednovanja TOPSIS

organizirana. Stoga, nepromišljenosti i oslanjanje na relativnu lakoću tehničkog dijela prelaska analognog dokumenta u digitalnu formu, ne mogu biti dio nastanka funkcionalnog znanstvenog digitalnog okruženja. U tom slučaju bi se zanemarili oni zbog kojih se digitalizacija provodi – korisnici, te bi digitalne zbirke prerastale u digitalne zbrke.

Iako je danas veliki dio periodike digitalno dostupan, još uvijek značajni tiskani naslovi ostaju nedostupni širem krugu korisnika. Također, sva digitalizirana do sada dostupna periodika, iako postoji kao digitalni surrogat, nije organizirana na način koji bi korisnicima i istraživačima omogućio dostatna pretraživanja. Sva-ko prenošenje u digitalni oblik trebalo bi biti usmjereno na doprinos razvoju i unaprjeđenju digitalnih repozitorija. Takva nastojanja oslanjaju se na dobru organizaciju digitaliziranih materijala, ali prije svega na pravilan izbor i procjenu onoga što se želi digitalizirati. Ukoliko se nastoji unaprijediti znanstveni rad istraživačima oblikovanjem sustavno sređenih i odabranih materijala kroz digitalne zbirke, digitaliziranju tiskane periodike mora se pristupiti kroz kompleksne analize.

Literatura:

Ayris, Paul. Guidance for Selecting Materials for Digitisation. Dostupno na: eprints.ucl.ac.uk/492/01/paul_ayris3.pdf (10.8.2012)

Flavián, Carlos; Gurrea, Raquel. Digital Versus Traditional Newspaper Influences on Perceives Substitutability // International Journal of Market Research 51, 5 (2009), str. 635-657.

Gorman, Michael. Postojana knjižnica: tehnologija, tradicija i potraga za ravnotežom. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2006.

Meyer, Erik T.; Thomas, Arthur; Schroeder, Ralph. Web Archives: the Future. Oxford Internet Institute, University of Oxford, 2011. Dostupno na: <http://www.scribd.com/doc/104443210/Digital-Archives-Guide> (19.10.2013.)

McCarthy, Gavin. Finding a Future for digital Cultural Heritage Resources Using Contextual Information Frameworks // Theorizing Digital Cultural Heritage: a Critical Discourse / edited by Fiona Cameron and Sarah Kenderdine. Cambridge; London: The MIT Press, 2007. Str. 245-260.

Stančić, Hrvoje. Digitalizacija. Zagreb: Zavod za informacione studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta, 2009.

Irena Pejić je magistrica bibliotečkih nauka. Tema njenog odbranjenog magistarskog rada je: *Odabir građe za digitalizaciju periodike Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu*. Zaposlena je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu kao voditeljica knjižnice. Objavljuje radove u časopisu *Bosniaca*. Povezanost i dodirne tačke psihologije i bibliotekarstva, jedno je od njenih interesnih područja u budućim istraživanjima.

**

Irena Pejić holds an MA in library sciences. Her thesis was: *Selection of the Material for Digitalization of Periodicals of Catholic Seminary Faculty in Sarajevo*. She works as Head of the Library at Catholic Seminary Faculty in Sarajevo. She publishes her papers in journal *Bosniaca*. One of her interests in future research papers is correlation between psychology and librarianship.